

Vodja projekta Krpinj dipl. ing. Bojan Marinšek (Glej intervju na str. 6)

GN - 1973

Izhodišča in osnove gospodarskega načrta za leto 1973

Nič novega ne povemo, če rečemo, da je gospodarski načrt instrument za upravljanje in vodenje podjetja in da postaja iz leta v leto vse pomembnejši. Za sestavo gospodarskega načrta pa so predhodno pomembna in potrebna izhodišča.

Izhodišča in osnove za gospodarski načrt so primarnega pomena, ker morajo izražati cilje, katere želimo oz. moramo doseči v poslovnem letu. Zagotoviti nam morajo obstoj podjetja, oziroma normalno rast in s tem tudi sredstva za plačevanje obveznosti izven podjetja in v njem samem in sredstva za obnavljanje kakor tudi za družbeni standard.

Dosega cilja pa mora biti ravno tako primarna pravica in obveznost

slehernega člana delovne skupnosti v horizontalni, predvsem pa v vertikalni smeri.

Pri določanju osnov gospodarskega načrta podjetja moramo izhajati iz:

- smernic, ki jih določajo družbeni plani (zvezni, republiški, regionalni in občinski),
- srednjeročnega in perspektivnega programa razvoja podjetja,
- dosežkov iz preteklih obdobij in ocene preteklega oz. tekočega leta,
- potreb trga ter možnosti izdelave v določenem poslovnem letu.

Sedaj ne razpolagamo s točnimi podatki družbenega razvoja na zveznem, republiškem in na ostalih nivojih, ker ga povsod šele pripravljajo.

Znane so nam samo stopnje razvoja za obdobje 1971—1975; v zveznem merilu so predlagali povečanje družbenega proizvoda za skupno gospodarstvo za 7,5 %, v republiškem pa za 7,1 %. Predvideni realni dvig osebnih dohodkov na zaposlenega v družbenem sektorju v zveznem merilu je 5 %, v republiškem

(Se nadaljuje na 3. strani)

Delavski svet tovarne športnega orodja ELAN je na svoji seji dne 15. januarja 1973 razpravljal o problemih stabilizacijske politike v podjetju ter je na podlagi obširne razprave sprejel naslednji

STABILIZACIJSKI PROGRAM

ki velja za vse delovne ljudi, še posebej pa za organe podjetja in delavce na vodilnih delovnih mestih. Le-ti morajo izpolnjevati naloge, določene v tem programu in upoštevati dogovorjene roke.

DELAJSKI SVET UGOTAVLJA,

da položaj podjetja ni alarmanten, saj so poslovni kazalci sorazmerno ugodni, imamo pa težave objektivne narave (dve slabi zimi), ki so vplivale na prodajo smučí v izvoz. Delno iste objektivne težave bodo tudi na domačem trgu pri prodaji čolnov. Zato mora biti temeljna naloga usklajevanje proizvodnje in prodaje z delno preureditvijo asortimaja proizvodnje in z dopolnjevanjem ekonomsko upravičenih novih proizvodov.

— Nedvomno pa je splošna družbena naloga, kakor tudi naloga našega podjetja odločen boj za znižanje stroškov na vseh področjih, kar naj omogoči normalno poslovanje v prihodnjem obdobju in zagotovi uspešen razvoj podjetja, s tem pa vsem članom delovne skupnosti tudi socialno varnost in osebni napredek.

Glede na take ugotovitve sprejema delavski svet za posamezna delovna področja naslednje

SKLEPE

SAMOUPRAVLJANJE

Samoupravljanje je zlasti gospodarjenje v novih socialističnih pogojih neodtujenosti sredstev delovnim ljudem in pomeni zato tudi uveljavitev samoupravnega odločanja. Zato je potrebno v skladu z akcijskim programom izvesti določbe XXI. do XXXIII. ustavnega dopolnila in jim prilagoditi organizacijo podjetja ter samoupravljanje.

Okrepiti je treba

— odgovornost organov v organizacijskih enotah in delavcev na vseh delovnih mestih, zlasti pa je potrebna osebna odgovornost vseh vodilnih in vodstvenih delavcev. Odgovornost prinašajo tudi planske zadolžitve.

— Uveljaviti tak sistem informiranja delovnih ljudi, da bodo lahko vedno bolj neposredno odločali, spoznavali tekoče probleme in na svojih delovnih mestih iskali posamične in skupne rešitve, ki naj privedejo k večjemu uspehu tako pri dohodku, kakor tudi na socialnem področju.

— Urediti stalno javno delovanje in odgovornost na vseh tistih področjih, ki so interesom delovnih ljudi najbližja in ki še zlasti odločajo pri razpolaganju z družbenimi sredstvi (osebni dohodki, potni stroški, reklama, stanovanjska politika), ki so v zvezi s planom.

V okviru samoupravnega sistema je potrebno uvesti tak način dela in take instrumente, ki bodo zagotavljali predvsem uresničitev naslednjih načel:

- ustvarjati in dvigati delovno moralo,
- uresničevati zamisli in odkrivati rezerve v sredstvih in kadrih,
- povečati informiranost in izobrazbo,

— povečati motivacijo in interes za delo,

— povečati izkoriščanje fonda delovnega časa in zaostriti delovno disciplino,

— pravilno razlagati in izvajati cilje sprejetih samoupravnih sporazumov.

(Nadaljevanje na 2. strani)

BALZER

ELAN

Sprunski
PLANICA

ELAN Fiberglass
Der weltberühmte
Ski aus Hickory,
Pappelholz, hoch-
wertigen Glas-
faser-Laminaten
mit Polyäthylen-
Lauffläche

seit
Jahren
der
meist-
gesprungene

Hans Balzer · 642 Lauterbach · Postfach 74

Reklama našega kupca. Na novoletni skakalni turneji

UREDNIŠKO-REDAKCIJSKI
ODBOR: dipl. ing. Petriček Peter,
dipl. ing. Marinšek Bojan,
Ivan Brajnik, prof. Kapus Milica,
Kolman Franci — UREDNIK:
Knafelj Slavko — TISK: Gorenjski
tisk Kranj

Stabilizacijski program

(Nadaljevanje s 1. strani)

zumov ter reševati morebitne probleme takoj, ko jih spoznamo,

— obravnavati vse posledice neporavnanih finančnih obveznosti in se boriti za čim večjo likvidnost,

— povečati zanimanje za izboljšave in novatorstvo, izboljšati delovne postopke in ne zaostajati za razvojem tehnike,

— posvetiti vso skrb reševanju stabilizacije in s tem tudi razlikam v cenah med surovinami in končnimi proizvodi.

Te naloge je treba upoštevati pri uresničevanju ustavnih amandmajev. Za njih izvedbo sta zadolžena generalni direktor in poslovni sekretar. Rok je 1. julij 1973.

Slitotisk

Kadri

Delovni ljudje predstavljajo najvišjo vrednost in je zato potrebno začeti učinkovito obravnavati kadrovske politike.

— na osnovi opisov delovnih mest ugotoviti, v koliko sedanji kadri ustrezajo zahtevam sistemizacije, posebno glede strokovnega znanja in sposobnosti,

— ugotoviti in postaviti program in zahteve po nadaljnjem in stalnem izobraževanju kvalificiranih delavcev,

— določiti program raznih možnosti in načinov izobraževanja za določene stopnje kvalificiranih delavcev,

— izpolniti že obstoječo metodologijo za ocenjevanje delovnih pogojev in za njihovo stimulacijo,

— izdelati program nučnih ukrepov za pridobivanje vodilnih in vodstvenih strokovnih kadrov v podjetju in izven njega,

— povečati akcijo stanovanjske izgradnje, predvsem za delavce z nižjimi osebnimi dohodki. Z ozirom na problematiko vodilnih in vodstvenih kadrov v podjetju pa ne smemo pri tem pozabiti tudi na stanovanja za tovrstne kadre.

Analizo stanja in nov predlog za sistem izobraževanja ter za potrebne ukrepe pripravi kadrovske sektor do 30. januarja 1973.

Problematika razvoja in planov

Sistem planiranja naj zagotovi delavcem socialno varnost in fleksibilen razvoj podjetja, ki mora biti prilagojen družbenim in tržnim razmeram. Zato je potrebno uvesti tak sistem planiranja, ki omogoča:

— sestavljati programe, ki bodo blažili posledice ostrih stabilizacijskih ukrepov,

— razvijati definirano dolgoročno strategijo ELANA in jo sproti ana-

lizirati na podlagi vseh vzrokov, ki vplivajo na poslovanje,

— analizirati sedanje programe za razvoj podjetja in na tej osnovi pričeti s kratkoročnim in dolgoročnim programom razvoja,

— posebno dolgoročne plane redno spremljati zaradi sezone usmerjenosti ELANA,

— proučevati morebitne spremembe na tržišču tako, da se sproti prilagajamo novo nastali situaciji,

— uvesti ustrezen sistem letnega gospodarskega planiranja in kontrole postavljenih planov:

— z obveznim določanjem ciljev za operativne enote glede celotnega dohodka, dohodka, stroškov in gibanj vseh finančnih sredstev,

— s proračunom za vse stranske in pomožne dejavnosti,

— z rednimi, kratkoročnimi kontrolami stvarnih podatkov v primerjavi s planskimi in s tem v zvezi kontrola o izvajanju osebne odgovornosti. Pri tem je obvezno obveščanje samoupravnih organov in kolektiva o predlogih za korektivne ukrepe,

— v celotnem podjetju je treba določiti princip osebne odgovornosti; posebno zaradi relativno skromnih finančnih sredstev obdelati vsako področje dejavnosti, točno določiti njene cilje in kontrolirati izvajanje le-teh,

— cilji, sprejeti v planu, so obvezne naloge za plansko obdobje in morajo biti pri tem vsi delavci osebno angažirani,

— programsko analitsko službo je treba še naprej razvijati tako, da bodo informacije o poslovanju prihajale hitreje in obširneje.

Organizacija poslovanja

Pri organizaciji proizvodnje, prodaje in nabave je treba posvetiti skupno skrb racionalizaciji, tako glede zmanjševanja stroškov, kakor tudi poenostavljanja postopkov, zmanjševanja nekalitnih proizvodov, izkoriščanja fonda delovnega časa in podobno. Za uresničitev takih stališč je potrebno rešiti naslednja vprašanja:

— problem nabave in trošenje vseh vrst materialov,

— odgovorne službe morajo takoj in korenito pregledati vse materiale,

— za vsak posamezen material pregledati namen in čas uporabe,

— predvideti je treba možna nadomestila potrebnih materialov s tistimi, ki so na razpolago v skladiščih,

— takoj sestaviti spisek nekurantnih materialov in predlog za odprodajo.

Rok za izvedbo teh zahtev je 31. januar 1973.

Odgovorne službe: tehnični, nabavni in prodajni sektor. Razčistiti pojem in določiti minimalne in optimalne zaloge. Odgovoren: tehnični sektor z nabavno službo, prodajni sektor za trgovsko blago.

Rok: 15. februar 1973.

Za pravilno, v okviru planskih nalog določeno nabavo materialov, so osebno odgovorni direktorji sektorjev in GTB:

— striktno je treba uvesti popolno ažurnost in pravočasno naročanje materialov,

— dodatne stroške morebitnega nepravilnega naročanja je treba sproti evidentirati in ugotoviti osebno odgovornost,

— izpolnjevati kapacitete z novimi, ekonomsko upravičenimi proizvodi, predvsem s tistimi, ki zahtevajo manjšo preorientacijo in manjšo dodatno mehanizacijo,

— dati poseben poudarek boljši kvaliteti proizvodov. Za kvaliteto je

odgovoren prav vsak delavec. Neposredno pa so odgovorni za kvaliteto: obratovodje, oddelkovodje in delovodje,

— izdelati je treba predlog za stimuliranje pri kvaliteti in prihranku materialov,

— kontrolno službo je treba takoj osamosvojiti in ji dati strokovno pomoč,

— pričeti z maksimalnim racionalnim poslovanjem, da bi dosegli kvaliteto proizvodnje,

— proučevati uporabo tehničnih sredstev in moderne tehnologije, da bi dosegli boljše proizvodne uspehe.

Z ozirom na velike proizvodne kapacitete ELANA in na njihovo odvisnost od sezone je treba v zadostni meri upoštevati komercialne službe, kot sta prodaja in nabava.

Današnje stanje vodstvenega kadra na teh dveh področjih je kritično in ne garantira uspešnega reševanja postavljenih nalog, ki jih ima predvsem prodaja:

— nujno je treba izpolniti tiste vodstvene službe, kjer primanjkuje kadra in ustvariti možnost, da kader spremlja položaj svetovnega tržišča z našimi proizvodi,

— našo zastopniško službo na terenu je treba ojačati in jo tehnično opremiti za uspešno opravljanje nalog,

— pravilno vrednotiti dejstvo, da poslujemo z inozemstvom direktno, torej brez posrednikov in da izvažamo že v 38 držav.

Tako opredeljene naloge naj področne službe operativno obdelajo in izdelajo ustrezne predloge, ki naj jih predložijo DS do 28. februarja 1973.

Pri tem naj obvezno sodeluje tudi Inštitut.

Ugotoviti je treba možnosti in načine stimulativnih elementov za posamezne delavce in delovne skupine, kar naj vodi do večjega interesa vseh pri izvajanju predlaganih ukrepov.

Raziskave (IE)

Pri raziskavah za kratkoročni in dolgoročni razvoj našega podjetja pa je potrebno:

— dokončno razmejiti področja med Inštitutom in tehničnim sektorjem (rok 31. januar 1973),

— pripraviti letni plan raziskav ter kratkoročni in dolgoročni program razvoja za naše proizvode,

— program raziskav in razvoja naj vsebuje:

— opis raziskovalnih in razvojnih nalog,

— potrebna finančna oz. materialna sredstva za strukturo finansiranja,

— poimenski seznam kadrov, ki so zadolženi za sprejete naloge.

Delo na tekočem traku

Tako opredeljeni program za leto 1973 izdela Inštitut do 31. januarja 1973.

Dohodek in finančna politika

Zaradi stalnega porasta stroškov in težav v zvezi z likvidnostjo je potrebno:

— doseči večji dohodek in istočasno zmanjšati materialne in stalne stroške in zato izdelati finančni program za vsa področja poslovanja:

— možnost prihrankov in ev. stimulacijo,

— faktor izkoriščanja možnosti za kreditiranje pri bankah in dobaviteljih,

— zmanjšanje rezerve sredstev pri kupcih,

— osebni dohodki ne smejo naraščati hitreje kot sredstva za reprodukcijo,

— sredstva vlagati tam, kjer se najhitreje obračajo,

— investiranje prilagoditi finančnim sposobnostim in pogojem,

— uvesti podrobnejše vrednostno planiranje z analizo rentabilnosti,

— finančni plan naj vsebuje kratkoročno in dolgoročno predvidevanje, vezana na gospodarski plan,

— namestiti kadre na organizacijsko predvidena, a še neizpolnjena vodstvena delovna mesta v finančnem sektorju.

Za izvajanje navedenih zahtev je zadolžen direktor finančnega sektorja, kateremu pa mora pomagati tudi programsko analitska služba. Ustrezni kazalci bodo omogočili delovnim ljudem, zlasti pa organom upravljanja, da bodo lahko stalno spremljali učinkovitost poslovanja.

Te smernice je treba uveljaviti že v sistemu planiranja za leto 1973.

Rok za predložitev poročila je 1. februar 1973.

Investicijska vlaganja

Z ozirom na težavno finančno situacijo je treba formulirati načela investiranja tako, da že načelno odobrena (in odgodena) investicijska vlaganja ponovno pretehtamo s sledečih stališč:

— odobravanje samo v okviru finančnih možnosti,

— izvajanje investicijskih del in njihov potek točno kontrolirati po finančni plati.

Vsako investicijo in investicijsko vzdrževanje je potrebno podrobno obdelati tako, da bo predloženo gradivo izhodišče za splošne akte, ki jih bomo sprejeli, kajti gre za pravice delavcev do odločanja o razširjenju reprodukciji.

Predlog izdela služba kapitalne izgradnje do 31. januarja 1973.

Navedeni sklepi delavskega sveta pomenijo **stalne naloge**. Le-te so sorazmerno težavne, saj urejajo v marsičem nov način dela in zahtevnejše oblike, zlasti še zato, ker povezujejo problem odgovornosti do plana, zato so predvideni tudi realnejši roki za uresničitev.

Delavski svet je sklenil, da je treba brez odlašanja izvršiti predvsem tiste sklepe, ki so bili sprejeti na seji DS dne 25. novembra in ki se nanašajo na intenzivnejše delovanje podjetja na proizvodno-komercialnem področju za zmanjšanje vseh zalog, za varčevanje na vseh področjih naše dejavnosti in za uspešno informiranje ter odgovornost vseh delovnih ljudi.

Delavski svet se strinja s stališči družbeno-političnih organizacij in sprejema naslednje sklepe:

— Vsak delavec ima v obratni pisarni in v računovodstvu osebnih dohodkov na vpogled podatke o izplačanih osebnih dohodkih.

— potne stroške in honorarje obravnavamo mesečno pri posebnem pregledu in deljeno po službah na odboru za gospodarjenje.

(Nadaljevanje na 3. strani)

GN - 1973...

(Nadaljevanje s 1. strani)

pa za 3,2 %. Dvig produktivnosti dela v družbenem sektorju znaša za zvezo 5 %, za Slovenijo pa 4,6 %.

Na podlagi teh lahko določimo tudi izhodišča za naše podjetje za prihodnje leto.

Ker je naše podjetje do sedaj na vseh nivojih doseglo nadpovprečje, si to mesto želimo obdržati tudi v bodoče. Zato predlagamo:

1. Dvig proizvodnje za 10 %. Za normalno poslovanje morajo izhodišča zagotavljati minimalno realno rast proizvodnje, za katero smo la ni pri obravnavanju in sprejemanju gospodarskega načrta sprejeli stopnjo za obdobje 1971 po posameznih letih do 1976.

Poudariti moramo, da izhodišča za GN določajo celotno vrednost proizvodnje, ki jo je treba doseči, seveda, če je za to zagotovljen tudi plasman; treba pa je doseči tudi ustrezen finančni rezultat.

Da bi dosegli vrednost proizvodnje, predlagane v izhodiščih, sledi v naslednjih fazah razčlenitev posameznih elementov GN, ki bo pokazala, od kod je treba kriti s proizvod iz standardnega programa, do kod pa z dopolnilnim programom novih proizvodov. To velja za normalne in izredne naravne pogoje (višje sile); pri izrednih pogojih se

bistveno spremeni struktura proizvodov. Ravno tako ni v izhodiščih določena stopnja izkoriščanja kapacitet, ki jih je treba določiti naknadno.

2. Celotni dohodek je treba povečati za 42 %. Absolutno in relativno povečanje celotnega dohodka glede na proizvodnjo gre predvsem na račun zmanjšanja zaloga gotovih izdelkov.

3. Ustvariti je treba 7 % čistih sredstev za kritje obveznosti, kot so anuitete, obnavljanje, družbeni standard itd. Minimalna absolutna vrednost mora znašati 7,5 milijonov din. Pri tej obveznosti se zavedamo, da bomo morali veliko storiti za znižanje stroškov.

Ostala razmerja, ki so tudi pomembna za izhodišča, določajo kriterije, ki so veljali tudi do sedaj.

4. Nivo neto OD na zaposlenega zvišati za 7 % glede na dvig proizvodnje in proizvodnosti.

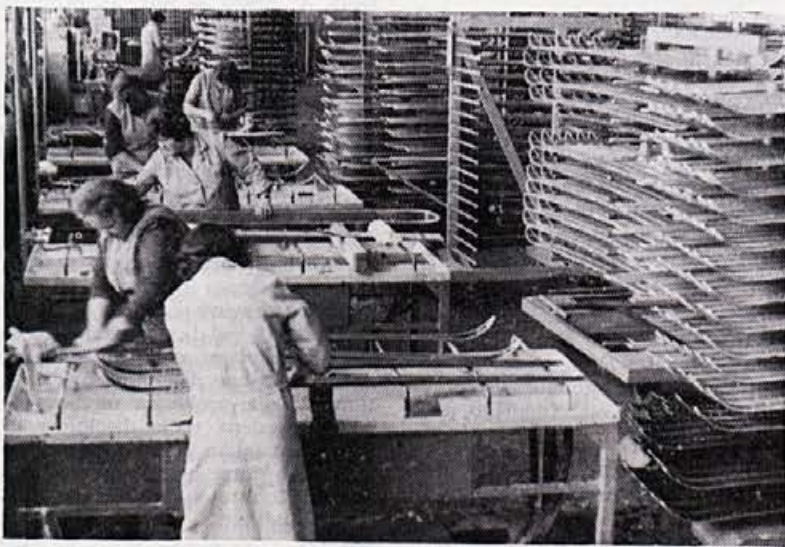
5. Razmerje med brutto osebnimi dohodki in celotnim dohodkom je 20:100.

6. Razmerje med osebnimi dohodki in skladi je 80:20.

7. Povprečno število zaposlenih se ne sme povečati, izboljšati pa se mora kvalifikacijska struktura,

Absolutne vrednosti izhodišča GN:

Zap. št.	element	indeks 1972/73
osnovni podatki		
1.	proizvodnja	110
2.	celotni dohodek	142
3.	ostanek dohodka	136
4.	zaposlenost	94
izvedeni podatki		
5.	proizvodnja na zaposlenega	117
6.	celotni dohodek na zaposlenega	152
7.	ostanek dohodka na zaposlenega	146
8.	neto OD na zaposlenega	107

Marljive delavke v lakirnici

Da bi dosegli postavljene cilje pri danih in predvidenih pogojih, bo potrebno storiti veliko. V tej zvezi smo izdelali akcijski oz. program ukrepov kot samostojni element gospodarskega načrta.

Ker pa v tem času že razpolagamo z informativnimi osnovnimi po-

datki o elementih gospodarskega načrta kot sta plan prodaje in proizvodnje, lahko rečemo, da le-ti načeloma ustrezajo izhodiščem gospodarskega načrta za leto 1973.

Ne bo odveč, če navedemo nekaj podatkov o količinski prodaji in proizvodnji serijskih proizvodov:

Proizvod	EM	indeks prodaja	72 = 100 proizvod.
— smuči	par	139	109
— lesene	par	141	108
— plastične	par	142	105
— metalne	par	108	140
smučarske palice		209	88
sani	kos	132	132
čolni	kos	106	105
lestve	kos	107	91

Ce upoštevamo zaloge izdelkov, znaša vrednost celotne prodaje in proizvodnje:

(vrednost v 000 din)

skupina	indeks 72-100 prodaja	proizvodnja
— smuči	136	111
— ost. športni proizvodi	195	120
— nešportni proizvodi	69	66
— ostalo	16	28
skupaj	144	110

Ta groba informacija glede količinske in vrednostne prodaje in proizvodnje kaže normalen porast, ki ga bomo dosegli pod običajnimi pogoji samo pri proizvodih standardnega programa.

Stabilizacijski program

(Nadaljevanje z 2. strani)

— Pregled dodeljenih stanovanjskih kreditov od leta 1963 do konca letošnjega leta bomo izdelali do 15. januarja t. l. in ga dostavili družbenim organizacijam. Članom delovne skupnosti pa bo na vpogled v obratovodstvih in v pisarni direktorja KSS.

— Vsi delavci, predvsem pa vodstveni (od delovodij dalje) morajo obvestiti poslovnega sekretarja o vsakem vprašanju, ki se pojavi v delovni skupnosti. Tudi vsak delavec ali delovna skupina ima pravico zastaviti kateremukoli organu ali vodilnemu delavcu kakršnokoli vprašanje v zvezi s podjetjem in z delom v njem.

Le-ti morajo sporočiti najkasneje v 15 dneh odgovor tistemu, ki ga je

zastavil. V kolikor pa je vprašanje pomembnejše, ga je treba sporočiti tako, da je z odgovorom seznanjena vsa delovna skupnost.

— Zoper delavca ali skupino delavcev, ki zastavi vprašanje v smislu prvega odstavka tega sklepa, ne more biti v nobenem primeru uveden kakršnokoli postopek.

Raznašanje neresničnih vesti, sisanje razdora ali povzročanje drugačnih konfliktov pa je že kršitev delovne dolžnosti.

— Delavski svet opozarja vse delavce, zlasti tiste na odgovornejših delovnih mestih, da morajo upoštevati splošne akte. Kršitev letih, zlasti pa prilaščanje pooblastil, bo osnova za uvedbo postopka.

Občni zbor IGD Elan

19. januarja 1973 je bil na upravi podjetja občni zbor IGD podjetja.

Otvoril ga je predsednik društva tov. Resman Andrej in pozdravil vse navzoče. Od gostov so se občnega zbora udeležili predstavniki Občinske gasilske zveze iz Radovljice, občinski inšpektor za požarno varnost, predstavniki sosednjih gasilskih društev iz Begunj, Hlebe, Radovljice, Podgore in Mošenj, iz podjetja pa direktorji splošnega, tehničnega in finančnega sektorja. Na občnem zboru so sodelovali tudi predstavniki organov samoupravljanja in političnih organizacij.

Poročila so jasno pokazala, da je bilo delo gasilskega društva tudi v lanskem letu zelo uspešno.

Poročali so o uspehih društva na gasilskih tekmovanjih in na področju izobraževanja. Dir. kadr. spl. sektorja se je zahvalil tekmovalni desetini, ki je že vrsto let najuspešnejša med gorenjskimi industrijskimi gasilskimi društvi.

Na občnem zboru je bilo tudi veliko govora o aktivnosti društva, predvsem o problemu članstva in neaktivnosti nekaterih članov.

Tudi gostje so v svojih diskusijah pohvalno ocenili delo gasilske organizacije in obenem izrekli željo, da bi se ti uspehi nadaljevali tudi v bodoče. Na občnem zboru so pre-

brali pismo Republiške gasilske zveze Slovenije o nalogah gasilske organizacije v smislu novih stabilizacijskih ukrepov in krepitevi organizacije v okviru enot civilne zaščite in narodne obrambe.

Po končani diskusiji so bile volitve, na katerih je bil izvoljen nov upravni in nadzorni odbor društva. Za novega poveljnika je bil izvoljen tov. Mikič Vlado.

Sprejeli smo tudi delovni program, plan nabave in proračun društva za leto 1973.

Med gasilce smo sprejeli tudi tri članice in enega člana.

Po občnem zboru je bila zakuska v obratu družbene prehrane, kjer smo se gasilci še pomenili o nekaterih problemih in o bodočem delu.

TAJNIK IGD
Zajc Bojan

**Dopisujte
v Našo
smučino!**

Občni zbor sindikata

Redni dvoletni občni zbor sindikalne podružnice ELAN Begunje je bil dne 12. 1. 1973.

Sindikalno podružnico Elan v ožjem pomenu predstavlja izvršni odbor, ki je sestavljen iz članov kolektiva iz raznih obratov.

Poročilo predsednika sindikata

Izvršni odbor je imel v svojem mandatnem obdobju 13 sej, na katerih je med drugim razpravljalo o akcijskem programu, ki ga je sestavila Zveza sindikatov Slovenije, o združitvi zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov, o akciji za stabilizacijo, o izbiri delegatov za občinsko volilno konferenco, ipd. Večji pomen v razpravah smo posvetili problemom v tovarni: sistematizaciji in kategorizaciji delovnih mest, problemu stanovanj, otroškega varstva, prevoza na delo ipd. Sodelovali smo tudi pri sestavi stabilizacijskega programa tovarne in pri sestavi pravilnika o razdeljevanju osebnih dohodkov.

Ko ocenjujemo obdobje našega mandata v tovarni, ga lahko razdelimo na uspešno in neuspešno. Nobenega dvoma ni, da smo naredili napredek, toda vprašamo se, ali je bil ta premik pravilno usmerjen. Zdi se mi, da se uspešnost dela kaže v naslednjem:

Najprej bi omenil sodelovanje v najbolj humani akciji — darovanju krvi. Smo daleč nauspešnejše podjetje v občini, dobili smo tudi republiško priznanje RK, saj pride v Elanu na vsake 4 zaposlene po en krvodajalec. Sindikat je populariziral to akcijo tudi z nagradnim zbiranjem krvodajalcev. Omenil bi tudi kulturno dejavnost. Sindikat je bil obenem s tovarno soprodpisnik za kulturne akcije. Prispevali smo določeno vsoto denarja in zato dobili določeno število vstopnic. Na žalost moramo ugotoviti, da se te akcije udeležujejo v pretežni večini samo srednji in višji strokovni kadri, medtem ko je iz vrst delavcev udeležba zelo skromna, kljub nizkim cenam vstopnic.

Tudi glede športnega udejstvovanja smo najuspešnejši v občini, kar dokazuje lepo število priznanj, pokalov in plaket. Od športnih uspehov bi omenil drugo in tretje mesto na drugi in tretji letni lesariadi, uspeh smučarjev na tekmovanju gozdarjev in lesnih delavcev Slovenije, uspehe smučarjev na vodi in šahistov. Uspela je tudi izgradnja centrov za vodni šport v Mostah in Poreču, saj so delavci sindikata Elan opravili to veliko prostovoljnih delovnih ur.

Sindikalni popust pri nakupu smuču v naši trgovini, katerega nam nudi tovarna Elan, je ravno tako omembe vreden, toda po svoje problematičen. Želeli bi, da bi z izgradnjo trgovine bil ta popust v drugačni obliki. Problem je namreč v tem, ker velja popust samo en dan in ga določeni delavci ne morejo izkoristiti. Tu bi omenil predvsem delavce, ki so na montaži, v bolniškem stažu ali porodniškem dopustu, službenem potovanju, ali pa tega dne ne morejo koristiti popusta zaradi pomanjkanja denarja.

Novost pri našem delu je bil tudi sindikalni piknik, ki ga je finančno podprla naša tovarna. Velikokrat smo ga morali preložiti zaradi slabega vremena. Tudi tistega dne, ko smo ga končno organizirali, je kasneje začelo deževati. V določeni

meri se je to odrazilo tudi v udeležbi, toda kljub temu se ga je udeležilo 350 članov našega kolektiva.

Velik pomen za zbliževanje delavcev kolektiva ima tudi organizacija izletov. Teh so se udeležili člani vseh obratov, razen uprave in IE. Na izletih smo obiskali podjetja v Sloveniji, si ogledali razne sejme, pa tudi zabave pri tem ni manjkalo.

Podobna akcija sindikata je bila tudi letošnja zabava v tovarni. Ker menimo, da je razkorak med vodstvom podjetja in delavci tovarne prevelik, bi omenjene akcije prispevale k zbliževanju članov našega kolektiva.

Sindikat je dal tudi določene dotacije:

- ob novem letu materam samohranilkam z dvema ali več otroki in družinami z več kot 5 otroki,

- praktično darilo vsem članom sindikata, ki imajo novorojenčke,

- socialno šibkim in zdravstveno ogroženim smo denarno pomagali v času letnega dopusta,

- veliko denarja smo prispevali tudi za sindikalna tekmovanja v smučanju, vodnem smučanju, kegljanju, odbojki, streljanju, šahu, nogometu in balinanju.

Sodelovali smo tudi pri akciji TRIM.

mem, da je delavce vedno težje zadovoljiti. Toda v podjetju prihaja do sporov, ki ne izvirajo od tod, temveč iz nestrokovnega reševanja določenih problemov, nepoznavanja predpisov in iz neizpolnjenih obljub.

Vsi se kot delavci tovarne lahko vprašamo, ali smo po svojih močeh prispevali k reševanju določenih problemov. Današnja ustava nudi vsakemu članu delovnega kolektiva dovolj možnosti, da sodeluje v razpravah. Toda delavci se tega le malo poslužujejo. Primer za to so bili sestanki ožjega odbora sindikata. Sej izven delovnega časa se je udeležilo tako malo članov ožjega odbora, da sta bili dve nesklepčni.

Edina rešitev je bila, sklicati seje med delovnim časom, saj je bila udeležba takrat zelo dobra, po drugi strani pa nas je vodstvo podjetja kritiziralo zaradi dopoldanskih sej.

Omenil bi tudi sodelovanje z občinskim sindikalnim svetom, ki je bilo po mojem mnenju preslabo. Od tam smo sicer dobivali določene napotke in smernice, toda v takih delovnih pogojih je bilo to premalo.

Naša osnovna organizacija je že sestavila zahtevo za aktivno sodelovanje med sindikalnimi organizaci-

panju delavcev. S svojo izobrazbo sem gledal stvari z drugega vidika, kot jih gleda delavec v proizvodnji. Zato menim, da bi novi predsednik sindikata moral biti iz vrst delavcev. Tako bo lažje zastopal njihove interese in tudi delavci bodo imeli vanj večje zaupanje. Rezultat bi se moral pokazati v tem, da bi se delavci pri reševanju svojih problemov bolj obračali na sindikat.

V imenu občinskega sindikalnega sveta je občni zbor pozdravil predsednik tov. Bohinc. Novemu odboru je zaželel lepe uspehe in več sodelovanja med našo sindikalno podružnico in občinsko zvezo.

Vsi imamo priložnost spremljati zadnje politične dogodke pri nas. Po pismu predsednika Tita so nastopile določene spremembe. Javnost je precej kritično razpoložena do dela političnih komisij za nadzor dela in premoženja. Ukrepi za stabilizacijo in nelikvidnost so vidni. Zaostrilo se je vprašanje glede neopornosti obveznosti, treba je razpravljati tudi o stanju zalog. Nekatere zahteve bodo organizacije težko izpolnjevale, zato je treba izdelati program varčevanja. Večja sredstva bomo pridobili z več dela, z boljšim delom, z zmanjševanjem vseh stroškov in z notranjimi posojili, ki so jih ponekod že razpisali.

Nato je tov. Bohinc govoril o izvajanju ustavnih pravil. Na tem področju je bilo že veliko napravljenega. Čeprav že imamo dobre programe, to še ni dovolj. Treba je bolj informirati ljudi, jim pojasniti pomen temeljnih organizacij združenega dela. Zvezni izvršni svet je izdal ukrepe za stabilizacijo. Prišlo je do zamrznitve osebnih dohodkov v gospodarstvu, kar bo prizadelo okrog 1 milijon 200 tisoč zaposlenih v Jugoslaviji. Nadaljnji ukrepi za stabilizacijo so še varčevanje, razpisi notranjega posojila, zmanjševanje reprezentance, družbena pomoč ljudem z nizkimi OD, večja sredstva za stanovanjsko gradnjo. O razporejanju preostalih sredstev naj bi odločale gospodarske organizacije same oziroma delavci. To je važno ravno pri stanovanjski politiki. Uzakonjena bo delavska kontrola. V Bosni je npr. že pripravljen osnutek za uzakonitev te kontrole.

Tov. Bohinc je na koncu zaželel sindikalni organizaciji, da bi tudi v bodoče reševala probleme delavcev in jih seznanjala z družbeno ekonomskim stanjem pri nas.

Razpravo je pričel direktor prodaje tov. Bogataj Vinko.

Poput pri prodaji smuču v trgovini, do katerega imajo člani našega kolektiva pravico en dan v letu, koristi skoraj več ljudi izven našega kolektiva kot pa samih članov. Zaradi premajhne discipline pride do zlorab. Tega problema ne bo več, ko bo uvedena večja disciplina in bo popust lahko veljal vse leto. Za prihodnje leto bomo to drugače uredili. Konkreten predlog mora izdelati sindikat.

Kot član kluba za vodno smučanje je tov. Bogataj apeliral na člane kolektiva, posebno še na mlajše, naj se vključijo. Tako bi ELAN z uspehi svojega kluba za vodno smučanje najbolj reklamiral tudi svoje izdelke.

Naslednji se je prijavil k razpravi generalni direktor dipl. ing. Osterman Jože:

(Nadaljevanje na 5. strani)

Delovno predsedstvo

Pri našem delu pa je bilo tudi nekaj neuspehov. Delali smo namreč tudi v obdobju, ko so se začele v tovarni v večji meri pojavljati težave glede razmerja osebnega dohodka med strokovnim kadrom, kvalificiranimi in polkvalificiranimi delavci, glede pomanjkanja dela, dodatkov na delovne pogoje ipd. V tovarni je prišlo med tem časom večkrat do prekinitev dela, toda kot predsednik sindikata sem bil seznanjen s problemom šele, ko je bila vsa stvar že mimo. Ali so bili navzoči pri teh prekinitvah tudi člani ožjega odbora, niti ni važno, kajti oni so se v teh primerih počutili kot delavci oddelka, ki ni bil zadovoljen z določeno stvarjo in ne kot predstavniki sindikata. Vprašujem se, zakaj so člani kolektiva iskali pomoč izven tovarne, kot npr. pri pravnem svetovalcu, na občinskem sindikalnem svetu ali celo na nivoju republike. V svojem mandatnem obdobju sem bil osebno seznanjen samo v dveh primerih, medtem ko sem za več primerov iskanja pravice ali nasvetov zvedel izven tovarne. Rezultati tega so govorice, ki kažejo v slabi luči sindikat in vodstvo podjetja. Razu-

jami na področju občine. Zeleli smo predvsem izmenjavo mnenj glede drobnih problemov, ki se pojavljajo v tovarni, kot npr. letovanje, obdarovanje žena in otrok, določene skupne akcije pri izletih, športu ipd. Menim, da bi občinski sindikalni svet moral posvetiti več pozornosti drobnim problemom posameznih organizacij, saj imajo lahko organizacije v isti občini enoten kriterij za reševanje problemov.

Če bi občinski sindikalni svet želel uspešnejše delo osnovnih sindikalnih organizacij, bi moral prispevati tudi k profesionalizaciji predsednikov in jih vsaj finančno podpreti za to delo.

Trenutno je stanje namreč tako, da se z delom za sindikat ukvarja samo toliko, kar je najnujnejše, pa še to često ni dovolj preštudirano in speljano do kraja. O kakšnem popoldanskem delu za sindikat danes ne moremo več govoriti. Vsak ima svoj prosti čas že razporejen in edino finančna stimulacija bi ga pripravila k temu, da bi se sindikatu posvetil tudi v prostem času.

Zdi se mi, da sem bil kot predsednik sindikata preveč enostranski pri reševanju problemov in zasto-

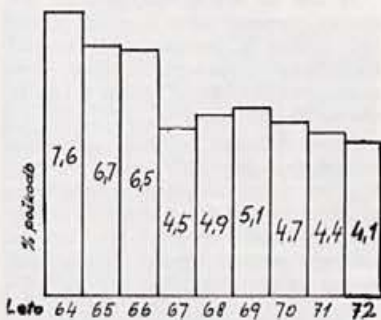
Nesreče pri delu v letu 1972

V letu 1972 je bilo v podjetju 33 nesreč pri delu. Glede na povprečno število zaposlenih (812) znaša ta odstotek 4,1. Zaradi nesreč je bilo izgubljenih 419 delovnih dni ali 13 delovnih dni na nesrečo. Na osnovi teh podatkov se je torej ponesrečil vsak 25. delavec.

Preden pričnemo z analizo teh 33 nesreč v lanskem letu, moramo predhodno omeniti, da smo imeli v podjetju 13. 10. 1972 smrtno nesrečo pri delu. Pri vzratni vožnji je voznik tovornjaka, ki opravlja transportne usluge za podjetje kot privatnik, do smrti povozil našega delavca. Ta nesreča je močno odjeknila v podjetju, saj je to prva smrtna nesreča po 11 letih.

Če izvajamo to nesrečo in če primerjamo lanske podatke s predlanskimi, lahko ugotovimo zelo pozitivne rezultate; število nesreč pri delu se je namreč znižalo. Poleg tega pa je najbolj razveseljiv podatek, da se je število izgubljenih delovnih dni zaradi nesreč pri delu znižalo več kot za enkrat.

V lanskem letu ni prišlo do težjih nesreč, katerih posledica bi bila invalidnost poškodovancev. Omembe vredno je le, da so bile le štiri nesreče, ki so zahtevale nekoliko daljšo dobo bolovanja. To kaže tudi majhno število izgubljenih delovnih dni na posamezno nesrečo.

Občni zbor sindikata

(Nadaljevanje s 4. strani)

Pri nas je delavski svet razpravljal o stabilizacijskem programu, ki je za naše podjetje še dokaj ugoden. V programu so zajeta vprašanja samoupravljanja, vprašanje kadrov, razvoja in programa prodaje, finančne politike in politike investiranja. Predlagali so stalen vpogled v izplačane osebne dohodke vseh članov kolektiva ter v pregled potnih stroškov in honorarjev na odboru za vprašanja združenega dela.

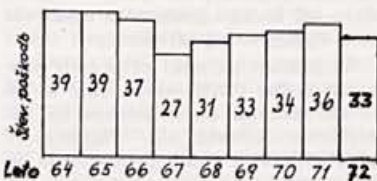
Naše družbene organizacije so opozorile na razne govorce o slabem stanju v Elanu in so predlagale, da je treba ljudi bolje obveščati. Vsak delavec ima tudi pravico postavljati vprašanja vodilnim uslužbencem in mora nanje tudi dobiti odgovor.

Zadnji čas veliko razpravljamo o temeljnih organizacijah združenega dela. Pri nas bosta dve temeljni organizaciji: Elan in Institut. Zaenkrat ne pride v poštev, da bi jih bilo več. Čez 10 do 14 dni bomo ta predlog javno obravnavali.

Stabilizacijski program je bil sestavljen že decembra Zaostriiti je treba vprašanje nastajanja stroškov.

Tovariš Sitar Rok je občni zbor pozdravil v imenu delavskega sveta. Analiziral je dejstvo, da se člani kolektiva premalo poslužujejo svojih pravic v sami tovarni. Sindikat

Pri analizi nesreč v lanskem letu predstavljata grafikona število in odstotek nesreč pri delu v zadnjih devetih mesecih. Iz podatkov lahko opazite, da se je v zadnjih letih zmanjšalo število nesreč, predvsem pa se je znižal odstotek poškodb na število zaposlenih in je bil tudi v lanskem letu najnižji v zadnjih 9 letih.

Nesreče po obratih in oddelkih ter njihovi vzroki

Analiza nesreč pri delu po posameznih obratih in oddelkih nam pokaže, da je bilo v lanskem letu največ nesreč v lakirnici smučarskega obrata (6), nato sledijo obrat vzdrževanja (5), strojna delavnica, oddelki metalnih smuč in oddelki robničenja po 3. V ostalih obratih in oddelkih ni bilo več kot po dve nesreči, oziroma je bilo število minimalno.

Vsekakor preseneča podatek, da je bilo največ nesreč v lakirnici, čeprav so bile le-te predvsem lažje. ga značaja, saj so nastale pri transportu stoyal za smuči, padcu smuči s stoyal ter pri zapiranju vrat.

Ceprav opravlja obrat vzdrževanja sorazmerno najnevarnejša dela, je odstotek nesreč v tem obratu enak kot prejšnja leta.

V ostalih oddelkih je prišlo do nesreč predvsem pri strojih ter transportu in manipulaciji. Pozitivna je ugotovitev, da se je število nesreč znižalo predvsem v oddelku metalnih smuč pri strojih SNO-O in DIMTER, kjer so bile v lanskem

letu 3 sorazmerno težje nesreče.

Analiza vzrokov nesreč kaže, da se je zgodilo 7 nesreč pri delu s stroji in napravami, 5 nesreč zaradi raznih padcev, 16 pri transportu in manipulaciji, 2 pri ravnanju z ročnim orodjem in 3 po krivdi posameznikov.

Kot kažejo podatki, se je zopet ponovilo stanje iz prejšnjih let; največ nesreč pri delu v podjetju je bilo pri transportu, manipulaciji in zaradi padcev predmetov na delavce. Varno delo pri transportu in manipulaciji je zelo pomembno in zato v varstvu o tem vse več razpravljamo. Tudi mi si moramo prizadevati za zmanjšanje števila nesreč in izdelati ustrezen program za boljšo organizacijo dela pri transportu. Le s tehničnimi izboljšavami in z modernizacijo transporta bomo lahko omogočili varno delo in s tem zmanjšali število nesreč pri transportu in manipulaciji.

Pri delu s stroji in napravami smo lani imeli 7 nesreč, ki pa niso povzročile invalidnosti poškodovancev. Število nesreč pri strojih in na-

pravah je lahko samo delno opravičljivo, saj smo predvsem v zadnjih letih nabavili veliko število novih, sodobno zaščitnih strojev in naprav. Da so le-ti grajeni v skladu z varnostnimi predpisi, nam dokazujejo pregledi in atesti ustreznih zavodov, ki niso ugotovili večjih pomanjkljivosti na našem strojnem parku. Iz tega lahko sklepamo, da so vzroki nesreč predvsem osebne-ga značaja: premajhna skrb in nezadostno poznavanje nevarnosti na delovnem mestu. Lahko pa omenimo tudi, da razne tehnične pomanjkljivosti strojev in naprav prepočasno odpravljamo.

Analiza nesreč v lanskem letu nam torej kaže ugodnejše rezultate v primerjavi z nesrečami v prejšnjih letih, seveda če izvajamo že omenjeno smrtno nesrečo. V bodoče bomo morali posvetiti največ pozornosti transportu in manipulaciji; dosledno bo treba upoštevati navodila o varnosti in zaščitne ukrepe, večjo skrb pa bo treba posvetiti tudi izobraževanju o varstvu pri delu.

Bojan Zajc

Konkretni ukrepi

V zvezi s predlogom za ukrepe o stabilizacijski politiki v podjetju, bi dodali še sledeče:

Stabilizacijski program, ki ga je sprejel delavski svet, je bil pripravljen v pisni obliki že v prvi polovici meseca decembra. Sama akcija za stabilizacijo pa traja praktično že od začetka oktobra.

Zaradi tega so v predloženem programu nekateri roki za izvršitev navidezno krajši in so stvari tudi že stekle.

Glavna naloga tega stabilizacijskega programa, ki posega v vsa področja našega delovanja, odn. samoupravljanja, kadrov, proizvodnje in prodaje do financ je:

— Zaostriiti vprašanje nastajanja stroškov in jih postopno zniževati na optimalno nizko možno mejo.

Nekaj pomembnih ukrepov, ki smo jih že realizirali:

— Iz spiska »neporabljenih materialov« za proizvodnjo smuč, je prodaja dala v izdelavo cca 9000 parov takih smuč, da bo proizvodnja te materiale porabila, v rezervi pa ima naročilo še za nekaj več kot 1000 parov smuč za iste materiale.

— Na vseh področjih si je treba stalno prizadevati za zniževanje zalog gotovih izdelkov. To se odraža tudi v izhodiščih za gospodarski plan za leto 1973.

— Ustaviti smo vso nadaljnjo dobavo jesenovega žaganega lesa, dokler ne pridemo do optimalnih in objektivno nizkih zalog.

— Kolikor je mogoče, smo ustavili tudi dobavo smrekovega žaganega lesa, da se prav tako zaloge znižajo na optimalno zalogo.

— V celoti pa smo glavno skrb posvetili zniževanju zalog in reprogramiranju. Tehnični, nabavni in prodajni sektor že od meseca oktobra skrbijo za čim hitrejšo zniževanje teh zalog.

— Specificirani seznam materialov, ki še dalj časa ležijo na skladišču, in konkretne predloge za uporabo le-teh je bilo treba predložiti do 10. 1. 1973.

— Prav sedaj pripravljamo specificirani seznam nekurantnih zalog materiala in artiklov, ki jih bo treba predlagati za odprodajo ali eventualni odpis. Rok za to je 31. 1. 1973.

Omenjeni akciji sta važnejši in ju bo treba brezpogojno do kraja izvesti.

— Tehnični sektor zaradi tega sproti nadzoruje zaloge repro-mate-

rirov in materialov, katerih zalog so v avgustu znašale 18.250.000 din, in ki so se koncem novembra znižale na 16.343.000.—, nato pa še za nadaljnjih 1.173.000.— din (knjiženo v decembru). Tudi v mesecu decembru smo težili k zniževanju zalog, vendar pa tega v številkah zaradi kratkega roka še ni možno podati.

— Finančnemu sektorju je uspelo obnoviti oz. podaljšati kratkoročne kredite, s čimer je vsaj začasno pokrtil prekomerne zaloge.

— Terjatve do kupcev smo poostriili. Izterjujemo v okviru dogovorov s prodajo in skrbimo za medsebojno ali večstransko kompenzacijo.

— Naše obveznosti poravnavamo s povprečno zamudo cca 60 dni, kar pa je v tej nelikvidnosti ugodno.

Po drugi strani pa je zaradi ostrejšega stališča dobaviteljev postalo že to neustrezno, saj je rok plačila prekratek.

— Dne 31. 12. 1972 smo poravnali vse obveznosti do 30. 9. 1972, sedaj pa poravnavamo fakture za mesec oktober.

— Poravnane so vse obveznosti za anuitete, ki so zapadle 31. 12. 1972 in smo plačali tudi investicije.

— Za investicije tudi ni večjih neobračunanih zneskov, razen IMP Ljubljana, ki še ni obračunal del za industrijsko skladišče — trgovino.

— Obveznosti za investicijsko vzdrževanje je treba poravnati točno v roku največ 60 dni, torej podobno kot ostale obveznosti.

GOSPODARSKI NACRT ZA LETO 1973 pravkar pripravljamo.

Kot je razvidno iz gospodarskega načrta za leto 1973, smo kot prvo nalogo morali pripraviti program

(Nadaljevanje na 6. strani)

Krpinj včeraj, danes, jutri ...

Že v zadnji številki NAŠE SMUCINE smo obljubili, da se bomo razpisali o smučarskem centru v Krpinju, o novem projektu za izdelavo snega, o pomenu smučišča, o njegovih nalogah. Poleg tega želimo našim bralcem dati nekaj misli o delovnih uspehih in o težavah pri izgradnji tega zimskošportnega objekta. Naj teče beseda tudi o finansiranju, o pomoči naših zunanjih sodelavcev in še o marsičem drugem.

V redakcijo smo povabili dipl. ing. Bojana Marinška, ki je bil nosilec te odgovorne naloge. Rade volje nam je odgovoril na nekaj vprašanj.

Kakšno poklicno delo opravljate, oziroma ste opravljali v Tovarni športnega orodja Elan v času, ko je rastele Krpinj?

Ko smo začeli idejno in kasneje tudi dejansko razvijati smučarski center v Krpinju, sem delal kot raziskovalec v Institutu. Sele v drugi polovici (gledano časovno) gradnje, sem prevzel vodstvo nad investicijsko izgradnjo celotnega podjetja in kasneje mesto vodje kapitalne izgradnje.

Kako je bilo vaše poklicno delo vezano z delom projekta Krpinja?

Praktično ne dosti, saj prvotno me ni niti Institut, niti tovarna zadržala za ta objekt. Sele kasneje pa sem se kot nosilec raziskovalne naloge in obenem kot vodja investicijske izgradnje aktivno vključil v ta program.

Od kod izvira osnovna ideja za formiranje smučarskega centra?

Kmalu po ustanovitvi Instituta Elan se je pojavila potreba po nekem centru, kjer bi tovarna oz. prototipna delavnica testirala svoje smuči.

Kdo vam je pri tem delu največ finančno pomagal?

Da bi se ideja o izgradnji centra lahko uresničila, so bila poleg dobre volje potrebna tudi finančna sredstva. Že leta 1967/68 nam je uspelo zainteresirati za razvojni program Instituta ZVEZNI FOND ZA ZNANSTVENO RAZISKOVALNO DELO V BEOGRADU. V tem programu je igral pomembno vlogo tudi program Krpinja, ki je pravzaprav del prototipne delavnice Instituta. Že od prvih začetkov nam je v močno podporo tudi SKLAD BORISA KIDRICA. To republiško telo je namenjeno pospeševanju znanstveno raziskovalnega dela pri nas. Njegov obseg dela se je po

razformiranju ZVEZNEGA FONDA, še močno povečal.

Nadalje igra zelo pomembno vlogo TVD Partizan Begunje, katerega člani (med njimi je mnogo delavcev našega kolektiva) so pod vodstvom neumornega Cvenkelj Franca požrtvovalno sodelovali s prostovoljnimi delom. Poleg teh glavnih akterjev je še dolga vrsta zunanjih sodelavcev, ki so na ta ali oni način prispevali k izgradnji, kot npr. Republiška zbornica, Iskra-Commerce, Gradis Jesenice, IMP s svojima oddelkoma CKV in Elektromontaža, Elmont, GG Bled, Elektro-Zirovnica itd.

Kakšen je bil pri tem delež Elana oziroma Instituta Elan, ko se toliko govori o bremenih podjetja pri tem projektu?

Tu predajam besedo finančnemu direktorju tovarne in Instituta tov. Jožetu Lipniku, ki je od samega začetka pa do danes vsestransko ter odločilno sodeloval.

Kljub temu, da so v Krpinju že dograjeni solidni in sorazmerno dragi objekti (spodnja postaja, vlečnice, garaža za top in teptač, kompresorska postaja, izpeljava hudournika skozi cevi z vsedalnim in zapornim sistemom, razsvetljava smučišča, celotni sistem instalacij za izdelavo umetnega snega in sam stroj za izdelavo snega, obsežna predhodna terenska dela itd.), krijejo to investicijo v celoti krediti, dotacije in druge vrste pomoči posameznikov in organizacij (glej predhodno točko). Ta projekt torej ni niti najmanj obremenjeval lastnih finančnih sredstev Instituta oz. tovarne.

Letos je bila končno le zaključena prva faza del. Snežni top je dal prve rezultate. Kakšne posebne težave ste imeli pri izpolnitvi te naloge?

Težav je bilo nebroj, čeprav menim, da so jih nekateri posamezniki brez potrebe potencirali. Le-ti bi se namreč morali zavedati, da je to uvažanje neke novitete in da je celo SKLAD BORISA KIDRICA zaradi tega odobril rok za zaključek te naloge dve leti.

Zelo neprijetno se je »zataknilo« zlasti pri reduciranih ventilih, kjer se je napaka začela že pri inozemskih projektantih, spregledala pa jo je tudi kontrola naših strokovnih sodelavcev in seveda se je to odrazilo tudi pri dokončni izdobi. Zmedo in žolčne debate so stopnjevali še predlogi za rešitev te napake, toda le-ti so bili praktično za

letošnjo sezono neizvedljivi. Hvalevredno pa je, kako v kratkem času, enostavno in strokovno so naši projektanti rešili končno ta problem. Sreča v nesreči je bila, da praktič-

no nismo izgubili nič ali skoraj nič časa. Ugodnim temperaturam za izdelavo snega sredi novembra je sledilo dolgo obdobje toplega vremena. (Se nadaljuje na strani 7)

Konkretni ukrepi

(Nadaljevanje s 5. strani)

za našo redno proizvodnjo in prodajo ter iz tega programa ugotoviti razpoložljive kapacitete.

Se preden pa smo pripravili program redne proizvodnje, smo si bili na jasnem, da z ozirom na zaključeno investicijsko vlaganje v prejšnjih letih redna proizvodnja ne bo zasedla vseh kapacitet.

Delno so temu vzrok objektivne težave, kot npr. v smučariji, saj je že tretja zima brez snega. Isto velja tudi za splošni obrat, predvsem kovinski oddelk, kjer prav tako niso bile pokrite vse proizvodne kapacitete.

Zaradi tega je že dalj časa ena od osnovnih nalog prodaje, tehničnega sektorja in instituta, da poleg zniževanja zalog poiščejo dodatne artikole za izpolnitev teh nepokritih kapacitet.

Akcija je zelo obsežna. Ima pa to negativno stran, da je treba proizvodnjo, predvsem pa cene, uskladiti z našimi proizvodnimi možnostmi in z relativno visokimi stroški, kjer pa često prihajamo pred težke in delno nepremostljive težave.

Med prvo veliko akcijo, ki se bo po zagotovilih instituta zaključila v projektih že do konca meseca januarja (prve stvari bodo prevzete do 15. januarja) je razvoj zvirala za otroške vrtnice,

Na to pomanjkanje izbora v našem programu je že dalj časa opozarjala naša prodaja. Zaradi pomanjkanja kadrov za projektiranje pa to šele sedaj zaključujemo. Po predvidevanjih prodaje je to delovno področje obsežno. Toda predvidevamo, da bomo s propagando zvirala lahko plasirali in da imajo leta velik ekvivalent za pokritje kapacitet v kovinskem oddelku.

Poleg tega pa se dogovarjamo tudi z nekaterimi gradbenimi podjetji in s podjetji gradbeno-kovinskega povišstva, da bi nam odstopila nekatera dela. Možnosti so precejšnje, toda sami bomo morali biti v tej smeri prizadevnejši in ekspeditivnejši.

Skupno z Izvršnim svetom SRS in z Gospodarsko zbornico Slovenije vodimo razgovore s firmo POMAGALSKI iz Grenobla. Namen teh razgovorov je, da bi prevzeli licenčno izdelavo žičnic, predvsem nihalk, smučarskih sedežnic in vlečnic za Jugoslavijo in za ostale socialistične države.

Firma POMAGALSKI se je skoraj po dvomesečnih posvetih odločila, da bi to delo poverila le našemu podjetju.

Sedaj se mora naša tovarna na osnovi tehničnih, finančnih in prodajnih faktorjev dokončno odločiti za to sodelovanje.

Odločitev je torej odvisna le od nas, kajti francoska firma se je za stvar že odločila v okviru protokola o medsebojni pomoči in tehničnem sodelovanju med Francijo in Jugoslavijo.

Naše podjetje pa mora to sodelovanje uskladiti s predpisi o sodelovanju s tujimi partnerji.

Predvidevamo, da bi lahko pričeli sodelovati že v prvem polletju

letošnjega leta. Takoj po prvem polletju bi že prišla v poštev izdelava kabin za smučišča na Krvavcu, odpirajo se pa še precejšnje nadaljnje možnosti.

Tako bi ne le zapolnili naše kapacitete, ampak bi po dokončni odločitvi o sodelovanju s firmo POMAGALSKI dodatno zapolnili še kapacitete v obratu plastike. V kovinskem obratu pa bi celotne kapacitete popolnoma pokrili.

Prav tako iščemo delo tudi v lesni proizvodnji.

Bilo je že nekaj predlogov za izdelavo artiklov za izvoz, vendar so prve kalkulacije pokazale, da niti ne krijemo samih materialnih stroškov, kaj šele delo in režijo. Šlo je predvsem za proizvode na specialnih avtomatskih strojih, kjer je produktivnost izredno visoka. Za delo pri avtomatih so potrebne dolgotrajne izkušnje, ki pa jih naši tovarni še manjka.

Odkrito pa moramo priznati, da smo tudi pri tem iskanju togi in najbrže slabo prilagodljivi.

Te dni se s »Slovenijalesom« ponovno razgovarjamo o novih artiklih, ki naj bi po možnosti zasedli kapacitete v lesnem oddelku. Rok naše ponudbe, ki jo izdela GTB, je okrog 20. januarja.

Zunanji kupci se zelo zanimajo za nakup čolnov. Na domačem tržišču pa zaradi dodatnega obdavčenja teh proizvodov skoraj ne bomo presegli lanske prodaje. Mislimo, da za izvoz ne bomo mogli izdelati odnosno sprejeti vseh naročil za izdelavo. Po teh zaključkih je namreč treba dobaviti čolne sukcesivno do začetka julija.

Trenutno vodimo razgovore s »Slovenijaprojektom«, da bi naše podjetje v drugem polletju pričelo z izdelavo fasadnih plošč za nek večji hotel v Varšavi.

Imamo realne možnosti, da se vključimo v ta projekt. To bi bilo pionirsko delo, ki bi nam zagotovo prineslo nadaljnji posel na tem področju.

Imamo še dosti zamisli, kako bi izpolnili naše kapacitete, a jih je treba še strokovno obdelati.

Bistvenega pomena je, da posvetimo vso skrb artiklom, ki naj bi ostali v bodoče v našem proizvodnem programu, ki imajo trajno tržno vrednost in ki se po možnosti tesno vključujejo v naš osnovni program.

Podrobneje bi o raznih predlogih lahko še razpravljali na sestanku, kjer bodo prisotni tudi direktorji sektorjev.

Poleg proizvodnega programa pa imamo razgovore tudi glede razširitve našega poslovanja in glede razširitve našega poslovanja in glede večje prodaje, predvsem čolnov. Rezultati bodo v načelu jasni že 15. januarja.

Gre za prevzem glavnega zastopstva za motorje za čolne ameriške proizvodnje MERCURY. Zastopstvo bi prevzeli v okviru konsignacije, ker s tem ne vložimo lastnih sredstev. Z Interkomercie Ljubljana pa se dogovarjamo za servis za te motorje in istočasno za servisno popravilnico za plastične čolne.

Smučišča v Krpinju

Krpinj včeraj, danes ...

(Nadaljevanje s 6. strani)

mena z zadostno količino snega, tako, da bi bil ves trud in vsi stroški zaman. Se le v drugi polovici decembra je temperatura padla pod 0°C in smo lahko v zadnjem tednu starega leta smučišče nekako usposobili.

Smuka je stekla že tedaj, ko snega na drugih smučiščih še sploh ni bilo. Kdo vse od višjih forumov in osebnosti se je zanimal za to na pravo?

Zvrstilo se je mnogo interesentov (celo inozemskih), največ je bilo med njimi seveda turističnih in športnih delavcev, poleg tega pa tudi uglednih gospodarstvenikov in politikov.

Kakšna je kvaliteta snega glede na opis v prospektu proizvajalca in kako so ga ocenili naši strokovnjaki?

Ocene proizvajalca o tem snegu, zlasti o njegovi odpornosti proti odjugu, soncu in izrabi ter trditve proizvajalca, da kvaliteten sneg lahko delamo že pri -2°C, vsekakor ne moremo zavračati. Poleg tega pa praksa prinese tudi znanje in izdelavo različnih kvalitet snega pri isti temperaturi. To dosežemo s spreminjanjem nagiba topa ter menjavo vodnega pritiska. V pogovoru z

Janez Kolman — Krpinar kot žičničar

mnogimi tekmovalci, trenerji, pedagogi in športnimi novinarji, ki so sneg v Krpinju preizkusili, pa sem v glavnem dobil samo laskave ocene o kvaliteti tega snega.

Kako gledate na vesti, ki so jih posredovala sredstva javnega obveščanja?

Če ta sredstva že obširno komentirajo uspehe posameznega kolektiva ali njegove dejavnosti, ali če je beseda o njegovih proizvodih, je to za določeni kolektiv zelo ugodno. Seveda pa morajo biti podatki točni. V našem primeru pa sem že dobil intervencije, češ, da v enem listu dajemo osnovne podatke, popolnoma diametralne podatkom v drugem listu. (To velja zlasti za najbolj občutljiva podatka: ugodna temperatura za izdelavo snega in poraba vode na uro).

Kakšen je program za dokončno izgraditev Krpinja?

Doslej točnega programa nismo imeli, ker je bil obseg gradnje odvisen od sredstev, ki so se sukcesivno tekom let stekala v ta namen. Sedaj pa bo treba pričeti z detajlno izgradnjo druge faze, ki bo po mojem mnenju morala zajemati: prestatitev ograje bolnice, ureditev parkirišča, ureditev še preostalega

smučišča z instalacijami za izdelavo snega in to prav do vrha, dodatno razsvetljavo prog in končno tudi montažo sedežnice do vrha Sv. Petra. Kot vidite, je program obsežen, toda njegova dobra stran je, da ga čas ne priganja.

All menite, da je uspeh akcije polen?

Do končnega uspeha je še velik korak. Zadovoljen sem pa že, ker so se izpolnile osnovne težnje, da torej Institut ter tovarna dobiva urejeno prototipno smučišče, da kraju Begunje, (ki je v bližnji preteklosti slovel kot močan turistični kraj) damo neko osnovo za nadaljnji razvoj turizma in da s sistemom za izdelavo snega vzbudimo zanimanje pri turističnih in zimsko športnih delavcih. Upam pa še, da bodo dokončni rezultati pokazali vsestransko uporabnost te naprave in snega, kot so: podaljšanje zimske sezone, razna tekmovalna — primer letošnjega Pohorja, aktiviranje smučišč na prisojnih legah itd.

Mogoče pa je največja njegova vrednost v tem, da na višku sezone, ko so hoteli polni in ljudje željni smučanja, ko so napovedana večja ali manjša smučarska tekmovalna, zmanjka snega zaradi odjuge ali pa so zaradi prevelike obremenjenosti smučišča slaba oz. neuporabna, da ravno ta sneg takrat premosti težave in normalizira stanje.

Ali je bil teptač, namenjen za Krpinj, resnično že v Ljubljani in ali so bila zanj že na razpolago finančna sredstva?

Res je, vendar je to zadevo spremljalo toliko objektivnih in subjektivnih faktorjev, da o tem, sedaj ne bi rad govoril.

VI. lesarijada - '73

Športne igre delavcev lesne industrije SR Slovenije bodo 27. in 28. aprila 1973 v Novi Gorici.

Od organizatorja tovarne pohištva MEBLO Nova Gorica smo prejeli razpis, po katerem so določili naslednje tekmovalne panoge:

Zenske ekipe

1. KEGLJANJE — 6 članic in 1 rezerva
2. ODOJKA — 6 članic in 6 rezerv
3. STRELJANJE — 3 članice
4. SAH — 4 članice in 2 rezervi

Moške ekipe

1. BALINANJE — 4 člani in 1 rezerva
2. KEGLJANJE — 6 članov in 1 rezerva
3. MALI NOGOMET — 6 članov in 3 rezerv
4. ODOJKA — 6 članov in 6 rezerv
5. STRELJANJE — 5 članov
6. SAH — 4 člani in 2 rezervi

Za vsako podjetje lahko tekmuje v posamezni panogi največ po ena ženska in ena moška ekipa.

Ker so te športne igre letos tako zgodaj, smo začeli tudi že z resnimi pripravami. V ta namen smo imeli izbirno tekmovalno v kegljanju, dobro pa napredujejo treningi pri odojki, streljanju, šahu in kegljanju. Za mali nogomet se zaenkrat nogometaši vadijo v telovadnici. Balinarji pa bodo pričeli s treningi takoj, ko bosta vreme in teren to dopuščala. Za to tekmovalno smo prijavi vseh deset panog.

Ponovno vabimo vse tiste resne interesente, ki se še niso vključili v priprave za IV. LESARIJADO, ter želijo sodelovati, da se čimprej prijavijo. Za vsa pojasnila in podrobnejše informacije se obrnite osebno na vodjo vseh ekip tov. Jožeta Prestrla — telefon 54.

Pripravljalni odbor

Z novoletne skakalne turneje

Obersdorf, Garmisch-Partenkirchen, Innsbruck in Bischofshofen

Turneje sem se udeležil skupno z nekaj našimi skakalci in vodjo jugoslovanske ekipe dr. Francem Lebanom.

Prevoz s kombijem je za naš servis dokaj ugodnejši tudi zaradi dostave rezervnih smuči in lažjega dostopa do skakalnice.

Prvi dan je bil na povsem novi 110-metrski skakalnici v Oberstdorfu trening prekinjen zaradi mnogih padcev, ki jih je povzročala slabo pripravljena skalnica. Že naslednji dan pa so pomanjkljivosti odpravili, tako da ves dan ni bilo niti enega padca.

V Garmischu pa je bilo vse nared. Trening v Innsbrucku je spremljal dež, prav tako tudi skoke v konku-

renci. Kljub temu pa je bila to ena najlepših tekem turneje. Tudi Bischofshofen je bil odlično pripravljen. Na vse skakalnice pa so organizatorji morali nanesti sneg, kar jim je povzročalo nemalo težav.

Ekipa skakalcev iz Vzhodne Nemčije je izrazito izstopala v primerjavi z ostalimi. Le v Bischofshofnu in Innsbrucku so vmes posegli tudi Čehi in Rusi, sicer pa so vsa prva mesta odnesli Vzhodni Nemci. Lansko leto smo Vzhodnim Nemcem v Planici dali naše skakalne smuči, ki pa jih še niso uporabljali. Vodja ekipe prof. Hochmiltl nam je obljubil, da jih bodo še do svetovnega prvenstva v Oberstdorfu testirali in nas bodo o rezultatih obvestili.

Na turneji so sodelovali skakalci iz 17 držav. Z Elanovimi smučmi so skakali tekmovalci iz 10 držav.

Kakšne in koliko smuči (v %) so imeli skakalci na Novoletni turneji, nam pove naslednja tabela:

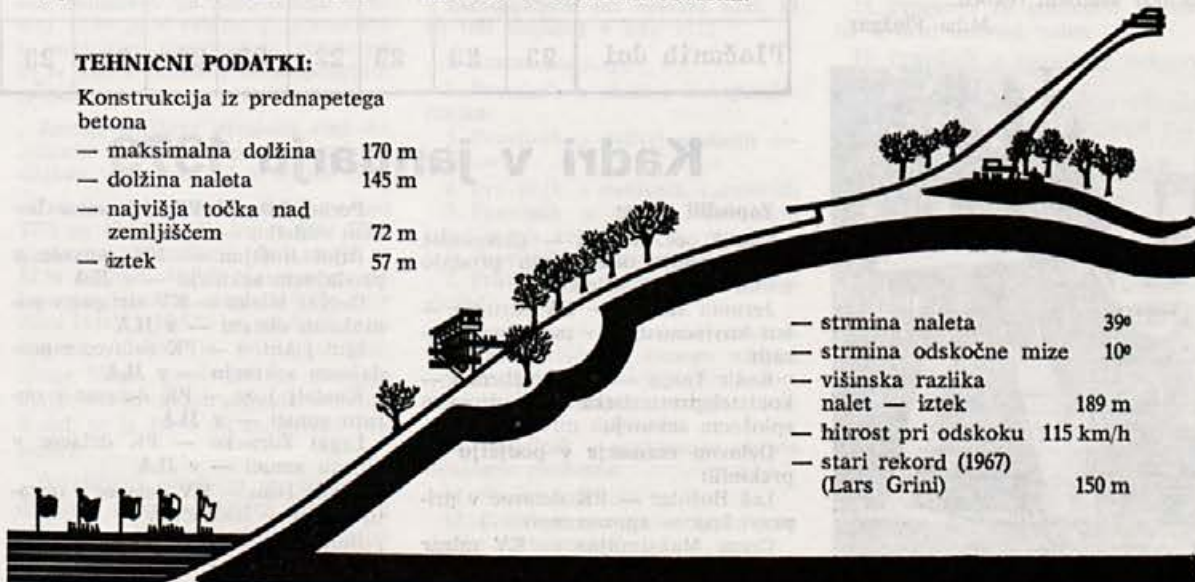
	1972	1973
Splitkein,		
Norveška	11,3 %	3,2 %
Hirt, Zap. Nemčija	9,4 %	9,7 %
Sokol, CSSR	2,1 %	1,0 %
Kongsberg,		
Vzh. Nemčija	52,0 %	53,0 %
Elan, Jugoslavija	24,0 %	26,0 %

Na splošno so se naši skakalci bolje odrezali kot na lanskoletni turneji, čeprav še niso dosegli vidnejših rezultatov. Miha Finžgar

TEHNIČNI PODATKI:

Konstrukcija iz prednapetega betona

- maksimalna dolžina 170 m
- dolžina naleta 145 m
- najvišja točka nad zemljiščem 72 m
- iztek 57 m

Velikanka v Oberstdorfu

- strmina naleta 39°
- strmina odskočne mize 10°
- višinska razlika nalet — iztek 189 m
- hitrost pri odskoku 115 km/h
- stari rekord (1967) (Lars Grini) 150 m

Obračun stroškov za Našo smučino 1972

Tovarniški informativni list »Naša smučina« je izhajal v letu 1972 mesečno v tiskani obliki, povprečno na 6 straneh. Tako je izšlo 12 števil v nakladi po 1000 izvodov ali skupno 12.000 izvodov z 72.000 stranmi.

Stroški: tiskarna	48.180,15 din
Urejevanje in dopisovanje, netto	12.150,05 din
Prispevki na netto izplačilo	4.358,60
Skupno stroški za 12.000 izvodov	64.688,80 din

Izvod je stal 5,30 din, kar je manj kot v letu 1971 (izvod 5,56 din)

Glasilo je urejal 6-članski uredniško — redakcijski odbor z glavnim in odgovornim urednikom, ki je obenem tudi tehnični urednik. Naša smučina je informirala člane kolektiva o gospodarjenju v podjetju, samoupravljanju, o delu sindikata in drugih družbeno političnih organizacij in o drugih novicah. Kljub temu, da je izpolnila svojo nalogo, je bila njena vsebina večkrat pomanjkljiva, predvsem zaradi premajhnega sodelovanja bralcev in dopisnikov. Često je posredovala bolj vertikalne informacije, t. j. od vrha navzdol, le v eni smeri, manj pa od spodaj navzgor.

Člani kolektiva, upokoenci, poslovni partnerji ter sosedna podjetja in ustanove so prejemale Našo smučino brezplačno. Stroške pa smo knjižili v breme materialnih stroškov.

Urednik: Knafelj Slavko

Ogledal sem si novo »letalnico« v Oberstdorfu

Skakalnica leži 3 km od Oberstdorfa med hribi. Oberstdorf je trg in turistično središče, kar velja posebnost za zimski pa tudi letni turizem.

V času Novoletne skakalne turnee v Oberstdorfu še ni bilo snega, zato pa imajo alpski smučarji odlične terene na 2037 m visokem Felchornu, kamor se lahko povzpemo z gondolo.

Ze sedaj si ogleduje novo velikan. ko ogromno turistov. Posebna atrakcija je umeten nalet, zgrajen iz železobetona, ki na spodnji strani služi kot ohišje za premično žičnico in za stopnišče za dostop. Na vrhu naleta je dovolj prostora za tekmovalce.

V marcu bo šlo zares. Morda celo za nov svetovni rekord.

Miha Finžgar

Nov, umetni most in nalet skakalnice

KOLENDAR DELOVNIH IN PROSTIH DNI za leto 1973

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1.	P				P						P	
2.	P				P							
3.												
4.												
5.												
6.												
7.												
8.												
9.												
10.												
11.												
12.												
13.												
14.												
15.												
16.												
17.												
18.												
19.												
20.												
21.												
22.												
23.												
24.												
25.												
26.												
27.												
28.												
29.												
30.												
31.												

Koledarskih dni	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31	365
Nedelj	4	4	4	5	4	4	5	4	5	4	4	5	52
Praznikov	2	-	-	1	2	-	1	-	-	-	3	-	9
Prostih dni	4	1	4	3	4	3	3	4	2	4	3	3	38
Delovnih dni	21	23	23	21	21	23	22	23	23	23	20	23	266
Plačanih dni	23	23	23	22	23	23	23	23	23	23	23	23	275

Kadri v januarju 1973

Zaposlili so se:

Stanič oec. Tomaž — ekonomist — kot vodja oddelka za prodajo letnih športnih izdelkov

Jerman Rafael — KV strugar — kot kovinostrugar v pomožnem obratu

Košir Tanja — NS uslužbenka — kot teleprinteristka v kadrovsko splošnem sektorju

Delovno razmerje v podjetju so prekinili:

Leš Božidar — PK delavec v pripravi lesa — sporazumno

Cerne Maksimiljan — KV mizar v lesnem odelku — sporazumno

Blažič Franc — PK delavec v pripravi lesa — v JLA

Perko Jože — PK delavec v lesnem oddelku — v JLA

Bijol Boštjan — NK delavec v prodajnem sektorju — v JLA

Gerčar Mirko — KV strugar v pomožnem obratu — v JLA

Mulej Anton — PK delavec v prodajnem sektorju — v JLA

Knafelj Jože — PK delavec v obratu smuči — v JLA

Legat Zdravko — PK delavec v obratu smuči — v JLA

Pavlič Ivan — KV delavec v obratu smuči — izključitev

Bohinc Ivanka — PK delavka v obratu smuči — sporazumno

Benedičič Anton — PK delavec v obratu smuči — sporazumno.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega očeta

KAZIMIRJA HAFNERJA

se lepo zahvaljujem vsem sodelavcem za izrečeno sožalje, venec in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zalujoča hči Marija
Čemažar in sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti drage mame

MARIJE BENEDIK

se iskreno zahvaljujem najožjim sodelavcem za podarjeni venec in spremstvo na pogrebu.

Zalujoči sin Jože Benedik in domači